

Milena Spremo

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Slovenija

milena.spremo@gmail.com

Učbeniki, priročniki in učna gradiva za učenje slovenskega jezika za odrasle¹

V prispevku so predstavljeni učbeniki, priročniki in učna gradiva, ki so izdana v novejšem času v okviru Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, ki deluje na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, pri katerem je zelo razvita založniška dejavnost, izdana gradiva pa temeljijo na dolgoletni pedagoški teoriji in praksi.

a) Učbeniki:

1. Serija učbeniških kompletov *Slovenska beseda v živo*² je namenjena tujim odraslim udeležencem tečaja ali študentom, ki želijo doseči določeno raven znanja slovenskega jezika. Upošteva dokument Skupni evropski okvir in v skladu s tem je zgrajena tako, da upošteva jezikovne stopnje znanja po lestvici Skupnega evropskega

¹ Podatki o učnih gradivih, izdanih v Sloveniji, povzeti s spletne strani Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik: <http://centerslo.si/knjige/ucbeniki-in-prirocniki/>

² Markovič, Andreja, Mojca Stritar, Tanja Jerman, Staša Pisek. 2013. *Slovenska beseda v živo 1a*. Učbenik / Delovni zvezek za začetni tečaj slovenščine kot drugega / tujega jezika (A1). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Markovič, Andreja, Mojca Stritar, Tanja Jerman, Staša Pisek. 2015. *Slovenska beseda v živo 1b*. Učbenik / Delovni zvezek za začetni tečaj slovenščine kot drugega / tujega jezika (A2). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Markovič, Andreja, Danuša Škapin, Mihaela Knez, Nina Šoba. 2012. *Slovenska beseda v živo 2*. Učbenik / Delovni zvezek za začetni tečaj slovenščine kot drugega / tujega jezika (B1). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Markovič, Andreja, Mihaela Knez, Nina Šoba, Mojca Stritar. 2011. *Slovenska beseda v živo 3a*. Učbenik / Delovni zvezek za začetni tečaj slovenščine kot drugega / tujega jezika (B2-C1). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Markovič, Andreja, Mihaela Knez, Nina Šoba, Mojca Stritar. 2011. *Slovenska beseda v živo 3b*. Učbenik / Delovni zvezek za začetni tečaj slovenščine kot drugega / tujega jezika (C1). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

jezikovnega okvira od A1 do C1 ter ustreza tristopenjskim izpitnim ravnam preverjanja znanja: osnovni ravni, višji ravni in ravni odličnosti. Serija učbeniških kompletov je nastajala na tečajih Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in je rezultat timskega dela priznanih slovenistik Andreje Markovič, Mojce Stritar, Tanje Jerman, Staše Pisek, Mihaele Knez, Nine Šoba in Danuše Škapin. Učbenik ni namenjen samostojnemu učenju, temveč tečajem, ki jih izvaja lektor.

Posamezni učbeniški komplet obsega učbenik in delovni zvezek z rešitvami vaj ter zgoščenske z avdio in videoposnetki, dodatno gradivo in priložnik za učitelje pa je moč brezplačno prevzeti na spletnih straneh Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik. Serijo učbeniških kompletov sestavljajo:

- *Slovenska beseda v živo 1a* je namenjena odraslim udeležencem začetnih tečajev brez predznanja, ki se želijo naučiti osnovnih sporazumevalnih vzorcev za vsakodnevno sporazumevanje. Cilj učbenika je doseganje ravni A1 po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira ter učinkovita priprava na opravljanje izpita na osnovni ravni.
- *Slovenska beseda v živo 1b* je namenjena odraslim udeležencem začetnih tečajev s predznanjem. Cilj učbenika je doseganje ravni A2 po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira ter učinkovita priprava na opravljanje izpita na osnovni ravni.
- *Slovenska beseda v živo 2* je namenjena nadaljevalnemu tečaju slovenščine. Cilj učbenika je doseganje ravni B1 po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira ter učinkovita priprava na opravljanje izpita na višji ravni.
- *Slovenska beseda v živo 3a* je namenjena izpopolnjevalnemu tečaju slovenščine. Tematsko obravnava življenje posameznika v vsakdanjiku, v prostem času in v odnosih do drugih ljudi, slovensko kulturo, zgodovino ter družbeno-politično življenje v Sloveniji. Cilj učbenika je doseganje ravni B2–C1 po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira ter učinkovita priprava na opravljanje izpita na ravni odličnosti.
- *Slovenska beseda v živo 3b* je namenjena izpopolnjevalnemu tečaju slovenščine. Tematsko obravnava socialno problematiko, medije, aktualne teme v znanosti in poslovnem svetu. Cilj učbenika je doseganje ravni C1 in višje po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira ter učinkovita priprava na opravljanje izpita na ravni odličnosti.

2. Serija učbenikov *Gremo*³ je namenjena odraslim, ki se želijo naučiti slovenščino s pomočjo učitelja na krajših, a učinkovitih tečajih, saj temelji na sporazumevanju v vsakodnevnih situacijah. Upošteva dokument Skupni evropski okvir in v skladu s tem gradi na jezikovnih stopnjah znanja po lestvici A1–B1 ter ustreza osnovni in nadaljevalni stopnji znanja. Avtorice omenjene serije učbenikov so priznane slovenistke Andreja Ponikvar, Nataša Pirih Svetina, Polona Liberšar in Ivana Petric Lasnik, ki imajo večletne izkušnje s poučevanjem tujih govorcev tako v Sloveniji kot v tujini. Omenimo naj, da je Andreja Ponikvar vrsto let delala kot lektorica na Filološki fakulteti v Beogradu.

Sestavni del vsakega učbenika je zgoščenska z avdioposnetki. Serijo učbenikov sestavljajo:

- Učbenik *A,B,C ... 1,2,3 GREMO* je namenjen začetnikom na tečajih slovenščine kot drugega in tujega jezika ter ustreza osnovni stopnji (A1).
- Učbenik *Gremo naprej* je namenjen nadaljevalcem na tečajih slovenščine kot drugega in tujega jezika ter ustreza osnovni stopnji (A2).
- Učbenik *Naprej pa v slovenščini* je namenjen nadaljevalcem na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika ter ustreza nadaljevalni stopnji (B1).

3. *Slovenščina ekspres 1*⁴ je učbenik za začetno učenje slovenščine. Namenjen je odraslim, ki želijo obnoviti ali osvojiti osnovno besedišče in sporazumevalne vzorce za osnovno vsakdanje sporazumevanje v slovenščini. Učbenik je lahko zaradi nazornega slikovnega in avdiogradiva namenjen samostojnemu uporabniku. Avtorice učbenika so Tanja Jerman, Staša Pisek in Anja Strajnar.

---

³ Pirih Svetina Nataša, Andreja Ponikvar. 2013. *A,B,C ... 1,2,3, GREMO*. Učbenik za začetnike na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika (A1). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Petric-Lasnik, Ivana, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar. 2013. *Gremo naprej*. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika (A2). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Liberšar, Polona, Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar. 2015. *Naprej pa v slovenščini*. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika (B1). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

⁴ Jerman, Tanja, Staša Pisek, Anja Strajnar. 2015. *Slovenščina ekspres 1*. Učbenik za začetnike na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

4. Učbenik *S slovenščino nimam težav*⁵ je namenjen nadaljevalcem na kratkih tečajih slovenščine. Sestavni del učbenika je zgoščenka s posnetki besedil in vaj. Zastavljen je tako, da lahko učitelj poljubno izbira med posameznimi deli oziroma enotami, ki jih namerava obravnavati pri pouku. Avtorice učbenika so Andreja Markovič, Vesna Halužan, Mateja Pezdirc Bartol, Danuša Škapin in Gita Vuga.
5. Učbenik *Jezikovod*⁶ avtoric Ine Ferbežar in Nataše Domadenik je namenjen izpopolnjevalcem. V njem so zbrana besedila na različne teme ter vaje za razumevanje teh besedil skupaj z vajami za govorenje, pisanje in utrjevanje slovnice. Učbenik odlikujejo pestre teme ter duhovite ilustracije Alenke Čuk. Sestavni del učbenika je zgoščenka s posnetki besedil.
6. Za učence na najvišji ravni, pa tudi za poznavalce slovenščine, je zanimivo gradivo *S slovenščino po svetu*⁷. Sestavljajo ga besedila z nalogami za visoko, nadaljevalno in izpopolnjevalno raven slovenščine kot drugega in tujega jezika ter ustreza ravni C1 po Skupnem evropskem jezikovnem okviru. Gradivo je nastalo na pobudo lektorjev, ki poučujejo slovenščino kot tuji jezik na univerzah v tujini v okviru programa Slovenščina na tujih univerzah. Namenjeno je predvsem študentom, ki želijo ob pomoči učitelja ali samostojno izpopolniti svoje znanje slovenščine.

b) Za učenje in bogatenje besednega zaklada so na voljo poleg učbenikov še naslednja učna gradiva:

- *Slika jezika*⁸ je didaktičen pripomoček v obliki jezikovnih kartic, ki omogoča sproščeno učenje besedišča in jezikovnih vzorcev. Obsega 1882 besednih in slikovnih kartic, ki so razporejene v 18 tematskih sklopov ter priročnik.

⁵ Markovič, Andreja, Vesna Halužan, Mateja Bartol Pezdirc, Danuša Škapina, Gita Vuga. 2013. *S slovenščino nimam težav*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

⁶ Ferbežar, Ina, Nataša Domadenik. 2005. *Jezikovod*. Učbenik za izpopolnjevalce začetnike na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete.

⁷ Ponikvar, Andreja, Ivana Petric Lasnik (ur.). 2013. *S slovenščino po svetu: besedila z nalogami za visoko nadaljevalno in izpopolnjevalno raven znanja slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

⁸ Klemen, Matej, Damjana Kern, Mihaela Knez (ur.). 2013. *Slika jezika: slikovno gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

- *Žepna slovenščina*⁹ je dvojezični jezikovni pripomoček za začetnike. V knjižici so na zabaven način predstavljene jezikovne in kulturne značilnosti Slovenije in slovenske kulture. Osnovni sporazumevalni vzorci so razdeljeni na tematske sklope, ki so dopolnjeni z ilustracijami in prevodi. Priročnik je dostopen v 22 jezikih,

- *Jps!*¹⁰ je jezikovni priročnik, namenjen predvsem študentom na začetnih tečajih slovenščine, saj ga odlikuje specifično študentsko besedišče.

- *Povej naprej*¹¹ je priročnik metodičnih dejavnosti za pouk slovenščine, ki s svojimi predlogi in vajami spodbuja komunikacijski način učenja.

- *Pogovarjajmo se naprej*¹² je priročnik, namenjen konverzacijskim dejavnostim pri pouku slovenščine ter spodbujanju komunikacijskega načina učenja.

- *Slovnicične preglednice slovenskega jezika*¹³ so namenjene predvsem nadaljevalcem in izpopolnjevalcem pri utrjevanju svojega slovnicičnega znanja.

c) Za pripravo na izpit in pridobitev ustreznega certifikata o znanju slovenščine je priporočljivo utrjevati svoje znanje s pomočjo:

- *Zbirke testov za izpit iz znanja slovenščine na osnovni, srednji in visoki ravni*¹⁴, saj ponujajo vse informacije v zvezi s prijavo na izpit, izpitnih nalog ter vključuje vzorčne teste za vajo.

⁹ Nidorfer Šiškovič, Mojca in drugi (ur.) 2015. *Džepni slovenački = Žepna slovenščina*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

¹⁰ Bovha, Tanja, Jernej Ključevšek. 2007. *Jps!*. Priročnik za prvo učenje slovenščine za tuje študente v Sloveniji. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete.

¹¹ Krevs Birk, Uršula 1996. *Povej naprej*. Priročnik metodičnih dejavnosti za pouk slovenščine kot drugega/tujega jezika. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete.

¹² Stritar, Mojca (ur.). 2011. *Pogovarjajmo se naprej*: konverzacija pri pouku slovenščine kot tujega jezika. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

¹³ Knez, Mihaela, Andreja Ponikvar, Tanja Jerman 2016. *Oblike v oblakih*. Slovnicične preglednice. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

¹⁴ Ferbežar, Ina, Ivana Petric Lasnik. 2008. *Izpit iz znanja slovenščine na osnovni ravni : Zbirka testov*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Izpitni center.

Pirih Svetina, Nataša, Ina Ferbežar. 2008. *Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni : Zbirka testov*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Izpitni center.

Pirih Svetina, Nataša, Ina Ferbežar. 2008. *Izpit iz znanja slovenščine na visoki ravni : Zbirka testov*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Izpitni center.

- *Pot do izpita iz slovenščine*¹⁵: Učbenik za pripravo na izpit iz znanja slovenščine na srednji in visoki ravni dopolnjuje Zbirko testov za izpit in je namenjen intenzivni pripravi na preverjanje znanja.

Predstavljeni učbeniki, priročniki in učna gradiva temeljijo na najso-
dobnejših lingvo-didaktičnih spoznanjih in so namenjeni vsem, ki bi
se želeli uspešno naučiti ali poglobiti znanje slovenskega jezika. Skozi
dobro osmišljene metode uporabnik ne utrjuje zgolj slovničnih pravil
in širi besedišča, ampak tudi spoznava elemente slovenske kulture in
običaje, geografske značilnosti in lepote Slovenije ter zanimivosti iz
življenjskega vsakdana Slovencev, kar omogoča učečemu, da si ustva-
ri bolj kompleksno predstavo o Sloveniji, njeni kulturi, slovenščini in
njenih ljudeh.

---

¹⁵ Kern, Damjana, Mojca Stritar Kučuk, Damjan Huber, Tjaša Alič, Tanja Jerman. 2013. *Pot do izpita iz slovenščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.